

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΙΩΣΙΜΕΣ, ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΕΣ ΠΟΛΕΙΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις Θεωρίας – Σεμινάρια/Παρακολούθηση Προόδου φοιτητικών εργασιών		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα Επιλογής Επιστημονικής Περιοχής και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα «Βιώσιμες, Ανθεκτικές και Ασφαλείς Πόλεις» αποτελείται από τα μαθήματα της θεωρίας και την παρακολούθηση προόδου φοιτητικών εργασιών. Σκοπός του μαθήματος είναι η εξειδίκευση και εμβάθυνση στις αρχές, τα κριτήρια και τα προγράμματα βιώσιμης ανθεκτικής και ασφαλούς ανάπτυξης ανθρώπινων οικισμών (πόλεων, προσφυγικών καταυλισμών), δίνοντας έμφαση στην περίοδο ανασυγκρότησης μετά από περιβαλλοντικές, ανθρωπογενείς, στεγαστικές και υγειονομικές κρίσεις. Οι αρχές και τα κριτήρια της κοινωνικής και περιβαλλοντικής δικαιοσύνης αλλά και της ισότιμης πρόσβασης στους πόρους ανθεκτικότητας αποτελούν τους ακρογωνιαίους λίθους αυτής της θεώρησης. Στα πλαίσια του μαθήματος και της εκπόνησης φοιτητικής εργασίας, οι φοιτητές/ριες: 1) εξοικειώνονται με κριτήρια, εργαλεία και μεθόδους διάγνωσης αναπτυξιακών προβλημάτων σε αστικές περιοχές και πόλεις από τη σκοπιά της βιώσιμης ανάπτυξης, της (κοινωνικής) ανθεκτικότητας και της ασφάλειας, 2) εξασκούνται στην ερμηνεία και ανάλυση των παραπάνω προβλημάτων (περιβαλλοντικών, κοινωνικών, οικονομικών, θεσμικών) σύμφωνα με τις αρχές και τα κριτήρια της βιώσιμης ανάπτυξης, κοινωνικής ανθεκτικότητας και κοινωνικής καινοτομίας, 3) αναγνωρίζουν καλές και κακές πρακτικές στα προγράμματα αστικής ανάπτυξης, αστικής ανθεκτικότητας και ασφάλειας υπό το πρίσμα της διατήρησης του φυσικού και

πολιτισμικού κεφαλαίου, της ενδογενεακής και διαγενεακής ισότητας, της εξάλειψης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, της περιβαλλοντικής και στεγαστικής δικαιοσύνης, της προστασίας των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων (συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην κατοικία και την πόλη, ειδικά μετά από κρίσεις), της ικανοποίησης των βασικών αναγκών, της διασφάλισης ανοικτού, ευρύτατα συμμετοχικού συστήματος διακυβέρνησης κλπ,

4) είναι σε θέση να αξιοποιούν παλιά και νέα καινοτόμα εργαλεία και διαδικασίες για τη διόρθωση των προβλημάτων αυτών και την προώθηση του στόχου της αστικής βιώσιμης ανάπτυξης, ανθεκτικότητας και ασφάλειας πριν και μετά από κρίσεις, και

5) κατανοούν τη σχέση της πόλης με την ασφάλεια, τόσο ως εξατομικευμένης όσο και ως συλλογικής συνθήκης, υπό το πρίσμα ενός πολυδιάστατου και πολύ-επίπεδου συνδυασμού κοινωνικοοικονομικών και φυσικών παραμέτρων.

Η άσκηση περιλαμβάνει παρουσιάσεις φοιτητικών εργασιών.

Γενικές Ικανότητες

Θεωρητική κατάρτιση

Κριτική και αναλυτική σκέψη

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αυτόνομη εργασία

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον, με την έννοια ότι απαιτούνται και αξιοποιούνται γνώσεις από διάφορες επιστημονικές περιοχές

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών

Εμπειρία συλλογικής εργασίας

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πρόγραμμα Μαθημάτων Θεωρίας

- Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης και οι αντιφάσεις της
- Οικονομικές, κοινωνικές, πολιτισμικές, περιβαλλοντικές και πολιτικές διαστάσεις της Βιώσιμης Ανάπτυξης
- Η Διάσκεψη του Ρίο και του Γιοχάνεσμπουργκ, η Ατζέντα 21, η Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη
- Η έννοια της (αστικής) ανθεκτικότητας
- Κοινωνική βιωσιμότητα, αστική ανθεκτικότητα και αστική διακυβέρνηση
- Στρατηγικός και τοπικός σχεδιασμός για την αστική βιώσιμη ανάπτυξη και αστική ανθεκτικότητα
- Ζητήματα περιβαλλοντικής, κλιματικής, στεγαστικής, κοινωνικο-χωρικής δικαιοσύνης, βιώσιμης κινητικότητας, εξοικονόμησης ενέργειας, περιβαλλοντικής και πολιτιστικής προστασίας, συμμετοχικής λήψης αποφάσεων, συμπαραγωγής και συνυλοποίησης σχεδίων
- Η έννοια της τρωτότητας και της ασφάλειας
- Σχεδιασμός προστασίας και πολιτική ασφαλείας των πόλεων
- Σχεδιασμός προστασίας-επανάκαμψης-ανασυγκρότησης
- Δικτύωση, συνηγορία και συμμαχίες για την προώθηση της βιώσιμων, ανθεκτικών και ασφαλών πόλεων
- Κοινοτική αρχιτεκτονική και (αν)οικοδόμηση ανθρώπινων οικισμών μετά από «φυσικές» και ανθρωπιστικές κρίσεις
- Εθνικές και Ευρωπαϊκές πολιτικές αστικής βιώσιμης ανάπτυξης και ανθεκτικότητας
- Βιώσιμες, ανθεκτικές και ασφαλείς πόλεις: μελέτες περιπτώσεων από Ελλάδα, Ευρώπη και Αμερική.

Η φοιτητική άσκηση-εργασία

Η εργασία επικεντρώνεται στην ανάλυση τρέχοντων ή ολοκληρωμένων έργων, δράσεων, κειμένων ή σχεδίων πολιτικής που προωθούν/προώθησαν στόχους βιωσιμότητας, ανθεκτικότητας ή ασφάλειας σε μια Γειτονιά, Δημοτικό Διαμέρισμα ή Δήμο λαμβάνοντας υπόψη το ευρύτερο πλαίσιο των κοινωνικών, οικονομικών, πολιτικών, περιβαλλοντικών, πολεοδομικών χαρακτηριστικών της περιοχής υπό μελέτη.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο Στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ηλεκτρονικών μέσων στις παραδόσεις καθώς και χρήση του διαδικτύου (e-class).	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	30
	Σεμινάρια	9
	Συλλογική Εργασία	30
	Αυτοτελής μελέτη	56
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική Μέθοδοι αξιολόγησης: - Επιτυχής ανάπτυξη εργασίας σε γραπτή (έντυπη) μορφή (60%) - Προφορική, δημόσια παρουσίαση της εργασίας (40%) Τα κριτήρια αξιολόγησης περιλαμβάνονται στον Οδηγό του μαθήματος στην αρχή του εξαμήνου και αναρτάται και στο e-class.	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασενχόβεν Λ., Σαπουντζάκη Κ., Ασπρογέρακας Ε., Γιαννίρης Η., Παγώνης Θ. (2010), *Χωρική Διακυβέρνηση: Θεωρία, Ευρωπαϊκή Εμπειρία και η Περίπτωση της Ελλάδας*, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.

Δελλαδέτσιμας, Π. (2009), *Ασφαλείς Πόλεις*, Αθήνα: Εξάντας.

Καυκαλάς, Γ., Βιτοπούλου, Α., Γεμεντζή, Γ., Γιαννακού, Α., & Τασοπούλου Α. (2016), *Βιώσιμες Πόλεις – Προσαρμογή και Ανθεκτικότητα σε Περιόδους Κρίσης*, Αποθετήριο «Κάλλυπος».

Baker S. et al. (eds) (1997), *The politics of sustainable development: Theory, policy and practice within the European Union*, Routledge.

Byrne, J., & MacCallum, D. (2020). Transgressing borders: Imagining environmental justice in spatial planning. *Planning Across Borders in a Climate of Change*, 189-204.

Davoudi, S., Shaw, K., Haider, L. J., Quinlan, A. E., Peterson, G. D., Wilkinson, C., ... & Davoudi, S. (2012). Resilience: a bridging concept or a dead end? "Reframing" resilience: challenges for planning theory and practice interacting traps: resilience assessment of a pasture management system in Northern Afghanistan urban resilience: what does it mean

in planning practice? Resilience as a useful concept for climate change adaptation? The politics of resilience for planning: a cautionary note: edited by Simin Davoudi and Libby Porter. *Planning theory & practice*, 13(2), 299-333.

Garcia, M. & Moulaert, F. (forthcoming), Governance in contemporary metropolises: quo vadis the state?, in Teles F. (Ed.), *Handbook on Local and Regional Governance*, Edward Elgar Publishing.

Girardet H. (1999), *Creating sustainable cities*, Greenbooks.

Gotham, K. F., & Campanella, R. (2013). Constructions of resilience: ethnoracial diversity, inequality, and post-Katrina recovery, the case of New Orleans. *Social Sciences*, 2(4), 298-317.

Herrschel T. and Newman P. (2002), *Governance of Europe's city regions – Planning, policy and politics*, Routledge.

Kenny M. and Meadowcroft J. (eds) (1999), *Planning sustainability*, Routledge.

Mega V.P. and Petrella R. (eds) (1997), *Utopias and realities of urban sustainable development: New alliances between economy, environment and democracy for small and medium sized cities*, Conference proceedings, Official Publications of the European Communities.

Newman P. and Kenworthy J. (1999), *Sustainable cities: Overcoming automobile dependence*, Island Press.

Paidakaki, A., & Moulaert, F. (2017). Does the post-disaster resilient city really exist? A critical analysis of the heterogeneous transformative capacities of housing reconstruction "resilience cells". *International Journal of Disaster Resilience in the Built Environment*.

Paidakaki, A., & Parra, C. (2018). "Housing for all" at the era of financialization; can (post-disaster) cities become truly socially resilient and egalitarian?. *Local Environment*, 23(10), 1023-1040.

Paidakaki, A., De Becker, R., De Reu, Y., Viaene, F., Elnaschie, S., & Van den Broeck, P. (2021). How can community architects build socially resilient refugee camps? Lessons from the Office of Displaced Designers in Lesbos, Greece. *Archnet-IJAR: International Journal of Architectural Research*, 15(3), 800-822.

Paidakaki, A., & Lang, R. (2021). Uncovering social sustainability in housing systems through the lens of institutional capital: A study of two housing alliances in Vienna, Austria. *Sustainability*, 13(17), 9726.

Paidakaki, A., Moulaert, F., Leinfelder, H., & Van den Broeck, P. (2022). Can pro-equity hybrid governance shape an egalitarian city? Lessons from post-Katrina New Orleans. *Territory, Politics, Governance*, 10(2), 277-295.

Paidakaki, A., Katsigianni, X., & Van den Broeck, P. (2022). The politics of co-implementation and their potential in shaping egalitarian cities. *Environment and Planning C: Politics and Space*, 23996544221082017.

Parra, C., & Moulaert, F. (2011). Why sustainability is so fragilely 'social'. *Strategic spatial*

projects: Catalysts for change, 163-173.

Purvis M., Grainger A. (eds)(2004), *Exploring Sustainable Development* Earthscan, London.

Revelli, M., & Paidakaki, A. (2022). Networking and housing advocacy in the homelessness sector: a path towards social sustainability? A study of the Housing First Europe Hub. *European Journal of Homelessness*, 16(2), 65-78.

Sapountzaki, K., & Wassenhoven, L. (2005). Consensus building and sustainability: Some lessons from an adverse local experience in Greece. *Environment, Development and Sustainability*, 7(4), 433-452.

Satterthwaite D. (ed.) (1999), *The Earthscan reader in sustainable cities*, Earthscan.

Sellers J. (2001), *Governing from below: Urban politics and post-industrial economy*, Cambridge University Press.

Shen L-Y., Ochoa J., Shah M., Zhang X. (2011), "The Application of Urban Sustainability Indicators- A Comparison between Various Practices", *Habitat International*, 35, pp.17-29

UN Habitat (2009), *Planning Sustainable Cities*, Earthscan, London.

UN (Sustainable Development Knowledge Platform)(2016), *Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development*
<https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

Wheeler St. M. and Beatley T. (edit.) (2004), *The Sustainable Urban Development Reader*, Routledge (Urban Reader Series), London.

Worldwatch Institute (2007), *State of the World: Our Urban Future*.